

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:
 Hóna 85 kr. (70 fillér.)
 Három hóna 1 ft (2 kor.)
Vidékre postán:
 Három hóna 65 kn. (1 kor. 90 fill.)
 Három hóna 8 ft. (4 kor.)
 Három hóna 4 ft. (8 kor.)

ELŐRE

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Zöldfa-utca, 32. szám.
 Zöldfa-utca ca Nagypiac-tér sarkán.

Felétős szerkesztő:
KUNBELA.

Egy joghallgató tragédiája. — Rémes tüzhalál.

Kié legyen a panama.

Az iparfejlesztési herce-hurca.

Panama és ellenpanama.

Nagyvárad, okt. 23.

Az iparfejlesztési törvény már a képviselőház előtt van, már tárgyalják, sietnek vele, pedig a kormány pártjai még mindig nem barátokztak meg azzal.

A becsületes ellenzéki álláspont ez: a kormány diskrecionális jogát korlátozni kell; a kormány csak megszabott összegű maximális segélyeket utalhatson ki, ezeket is csak előre meghatározott korlátok között; az adható adó, illeték- és egyéb kedvezményes értékek összege ugyancsak korlátozandó; meghatározandók a segélyezhető iparágak; a segélyezés ideje legfőbb tíz esztendő legyen; a segély hovatartandó szigorú és állandó állami ellenőrzés alatt álljon; a segélyezésből részesedjék a kisipar és háziipar is; a segélyezés főképpen olyan iparágakra fordítandó, amelyeknek fölvirágztatása az önálló vámtérsület érdekében szükséges; az ipar- és kereskedelem segélyezésével párhuzamosan segélyezendő a földművesnép parcellázások, telepítések és örökberlekek rendezésére által; az ipari adóellenőrzésekkel egyidejűleg meg kell csinálni a létminimum adómentességét és a progresszív adót.

Az az üresjelig, nagyszájú elem, amely az „új korszak” hazaurúlásait mindig csak azzal igyekszik elhomályosítani, hogy szítja a régieket (akiknél pedig az ujak mindent rosszabbul csinálnak) ez az országbecsapásból élő zsákmányolóhad előtt van, de úgy szeretné módosi-

lani a törvényt, hogy annak alapján csakis ez a kormány és ez a rendszer, illetve ennek a rendszernek az emberei panamázhassanak.

Mások másfént ügyeskednek. Hadd adjon a miniszter, amenynyit akar. De utólag terjeszse a listát a képviselőház elé. Csak ennek jóváhagyása tegye az ügyletet jogerőssé. Ilyenformán a kormány diskrecionális joga, az a jog, melyet helyesebben kormány-szabadoságnak mondhatnánk, átalakul parlamenti szabadosággá. A panamát kormány és képviselők csak együtt intézhetnék el . . .

Látható, hogy minden egyes ellenzéki álláspont valamely zseberdekre támaszkodik. Egyetlenegy sem mondja: ugy kell ezt a törvényjavaslatot megcsinálni, hogy a benne megalkotott iparfejlesztési akcióból panama ne lehessen. Hanem mind-egyik azt mondja: ugy kell azt megcsinálni, hogy az a panama csak az én panamám, csak a mi panamánk legyen, vagy hogy legalább ezért a panamáért engem vagy bennünket egy másik panama kárpótoljon . . .

Mi tehát egy pillanatig sem kélekedünk abban, hogy az iparfejlesztési javaslatból nemcsak törvény lesz, de panama is lesz. A képviselőház marakodó, de azért egységes és szövetkezett pártjai csak éppen azt fogják elintezni egymás közt, hogy ki mit kap a panamából és ha kimarad belőle, mivel kárpótolják érte.

Az ország pedig nemcsak 2-300 millióval fogja ezt a panamát megfizetni, hanem még további sok-sok millióval, amenynyit az — ellenpanamák ára lesz.

Az iparpártolási törvény.

Támadják a kormányt.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, október 23.

(Telefon tudósítás.) Ma harmadik olvasásban is eldugatta a képviselőház a Rákóczi-törvényjavaslatot, amelyet déután letárgyalta a főrendiház is amelyből ezek szerinti két-három nap múlva törvény lesz. Az ülést fél tizenegy körül nyitotta meg Justh Gyula elnök. Az elnöki előterjesztések után Múki S. Simon, az illetékes bírálóbizottság előadójának javaslatára Grätz Gusztáv és Beck Lajos képviselték végleg igazolták.

Az iparfejlesztési javaslat.

Sziklai Ottó: Magyarországon a tekarépkéntárak kintutatói szerint tömérdek sok a heverő pénz. Nagy akadály az iparfejlesztésnek a tőkének lyétlen vesztelése. Hibba, hogy az állami gyárak erős konkurrencsei a magánvállalatoknak. A munkálalások kérdése is erre a lapra tartozik; ha valamire, hát erre a célra kell pénz. A kis ipar segélyezéséről a javaslat nem tuiságosen bőlebb. A törvényjavaslatot elfogadják.

Csitáry Béla: A törvényjavaslat meglepetés után s azt alaposan át tanulmányozni nem volt idő. Nincs ellenék, tehát a kormány pártjának kell bőven felkalkozni ezzel a fontos törvénytervezettel, ne hogy éket valannak az indolencia vádja érje. Aggodalmait az eddig hallottak éppen nem oszlatták el. Azt hitte, a kormányak az lesz az intenciója, hogy az agrárkultur Magyarországon termékeknek ipari feloldozását kényíti meg. De a kormánynak nagyobb az ambíciója. Kérdés, nem lenne kevesebb jó szándék sokkal jobb?

Szterényi József: Kötelességének tartja, hogy néhány körülmeny tisztázásra előadja a megvédje a gyárosokat. Reflektál Csitáry megjegyzésére, hogy a kereskedelmi minisztériumban a magyar iparosok ellen van a hangulat.

Lengyel Zoltán tegnap beszédre reflektál és sajnálja, hogy a kormányt alba a helyzetbe hozta, hogy egyéni cégek intin dolgait a házban partaktálni kénytelen. A gyári Leon-gyárról szóló adatok adatek egészen hamisak. A gyár szövetkeket 1800 koronába kerültek

s ujonnan csináltatta azokat. (Zaj.) Felolvassa a gyárral kötött szubvenzion szerződés adatait, melyek szerint 300,000 korona szubvenციót adtak neki 8 évre felosztva. Biztosították arról, hogy 20 km.-nyi távolságban hasonló gyárnak ilyen támogatást nem adnak s ennek fejében a gyár kötelezte magát másfélmillió koronra 10kébefektetésre s nyomban a megnyitáskor 312 szövetkezők felállítására.

Hogy a gyár feltérmekeit kivizsi Csehországba, ennek technikai okai vannak. A Leon-gyár hibája, hogy tisztviselőnek egy része nem tud magyarul, de ez a kereskedelmi minisztérium mulasztása, mert nem kértek erre kötelezettséget. Lengyel Zoltán a multkor azt írta, hogy a kereskedelmi minisztériumból tíz forintért akármilyen adatot megszeresztet. Ezt a múltalán vádat visszautasítja. Wessz Manfred és Bertold nevéit is felemlítette Lengyel. Ezeknek az uraknak a gyára szubvenციót nem kapott, de nincs rá szükségük, mert évi 17 és fél millió forgalmat csinálnak, 2 millió 400,000 koronra a tőkébefektetésük s 1250 munkások van, az idén 100 millió töltényt szállítottak az orosz államnak. Az ilyen vállalatot nem érhét kérés. Ismerteti a szintén megtámadott rózsahégyi gyárra vonatkozó adatokat.

Kossuth Ferenc: Igen nagyérdemű ember Mauthner Endor, a tulajdonos!

Szterényi József: Egy másik megjegyzésre válaszolva, kijelenti, hogy 9 év óta foglalkozik Magyarországi iparfejlesztéssel: ügyével, de ezidő alatt nem volt kilencszer banki dolga. Még a sajtót illető vádra reflektál. Lengyel azt kívánja, hogy a kormány csak olyan lapoknak adjon szubvenციót, melyek nem károlmek idegen iparosoktól hirdetésüket.

Sá megy Vilmos: Miféle szubvenციóiról beszélnék itt? Hát kapnak szubvenციót egyáltalán a lapok?

Szterényi József: Eppen ezt akája ő is elmondani. A kereskedelmi miniszter semmiféle szubvenციót lapnak nem ad s a magyar államvasutak pánstáért anynyi büdét és menetrendet közölnek le, hogy azok a lapok árszámbájai szerint fizetve, sokkal többé kerüljenek. (Helyeslés.)

Szterényi úton Lengyel Zoltán félreérteti szavait magyarázata az államtükörnek.

H en cz Károly felszólalása után az ülést véget ért.

Üzlet megnyitás.
 Kossuth-Lajos-utca Hajnal-házban
MEGNYILT

Réti Jenő kalap gyári raktára.
 Női és gyermek felöltők, costümök, pongyolák, színházi selyem-blousok, gyermekruhák, fehérműtűk és divatcikkek óriási választékban.

Öngyilkos hónap.

Ki a bűnös?

A honvédi parancsnokság frivótlásáa.

A korona tanu cáfol.

Nagyvárad, okt. 20.

(Saját tudósítónktól.)

Az Előre adott legelőször hírt arról a megrázó tragédiáról, amelynek Csák Dező honvédbaka volt a szomorú hőse. Megirtuk annak idején, hogy Csák a felelősből, különösen Asztalos káplár durva kínzásai elő menekült a haláiba, az öngyilkosságba.

A negyedik honvédegylezred parancsnoksága tegnapi napon helyreigazított közleményt küldött be hozánk és benne állításainkat lecáfolja. Mi kétségesen helyreadtunk a parancsnokság közleményének annál az elvi fogva, hogy hallgassuk meg a másik félt is. A közlemény mint korona tanura hivatkozik az elhunyt Csák barátjára, Kolonicsky Tóder nyomdászra és vele egyetemes állításaink igazságát megdönteni. Kolonicsky a mai napon levelét írt szerkesztőségünknek, amelyben ugyan csak lecáfolja az ezredparancsnokság minden állítását, írt adjuk az ezredparancsnokság korona tanújának, Kolonicsky-nak levelét, minden kommentár nélkül, mert ahhoz nem is kell kommentár.

Tiszelt Szerkesztőség!

Nagy megrázkóztással olvastam ma az Előrében, a negyedik honvédegylezred parancsnokság közleményét, amelyben a szerencsétlen Csák Dező öngyilkosságának igazi okait akarja megmagyarázni. A parancsnokság helyreigazított közleménye én rá, mint tényleg tanura hivatkozott és volon akarja bizonyítani, hogy Csák Dező nem a felelősből durva bánásmóddal a kínzásai következtében lett volna öngyilkos, hanem saját idegessége, életunsága adta volna kezébe a fegyvert, amelyet azután maga ellen fordított. Azt is mondja a honvédegylezred parancsnoksága, hogy előttem Csák panaszokodott volna, hogy öngyilkos leszek, mert pénz nélkül nem érdelem éni.

Nos hát az ezredparancsnokság erte állítása elejétől végig hazug, s ugy egészenben, mint részleteiben a való igazságnak ellentmond. Én, mint Csák Dező megölt és igaz barátja, a következőket állíthatom, annak életéről, illetve tragikus haláláról.

Csák Dező 4. honvédegylezredbeli közlegény, ki polgári életben betűszedő volt, a nyomdászat-szadalm egyik kedvelt alakja volt, intelligens, kedves modorúval nagy nyerte mindenkinek szeretetét, de ismerősei közül senki sem mondhatta

volna, hogy ideges, zárkózott, beteges természetű lett volna, sőt ellenkezőleg tele volt életkedvvel és vidámsággal. Tény az, hogy ezen természetie megváltozott akkor, amikor a hadsergény uralkodó durva szemlélet kezdett megismerkedni a amikor brutális káplár öklökkel igyekeztek megtanítani a katonai élet nyomon-sására.

Amint tény, hogy Csák panaszolta előttem, hogy öngyilkos leszek, de azért, mert Asztalos káplár durvaságait elviselni nem képes. Hogy életunságról panaszokodott volna, az egyszerűen, hogy enyhe, s minden jelző nélkül kifejezést használnak, hazugság. Sőt éppen az ellenkezője az igaz, mert a szerencsétlen áldozat mindent elkövetett, hogy megszabaduljon üldözötől, Asztalos tizedesőtől és ezért hajlandó lett volna sorolni könyveire, a nehezebb szolgálatu busszársághoz átmenni. Kérvényét fordult ezírt a parancsnoksághoz, de ridegen visszautasították. Hol van hát mátyven tisztelt uraim, az a jóindulat, amelyet önk felhatalomoztak? És csak azért, a mikor minden ut el volt előtte zárva arra nézve, hogy megmeneküljön hiányában (az a Csák kifejezése) csak akkor gondolt kétségbeesésben végű elkeseredett tette: az öngyilkosságra. Ennyit az igazság érdekében. Még csak annyit jegyzek meg, hogy engem a katonai hatóság részéről senki meg nem szólított, én senkielőt érni egy árra szóltam nem szóltam s mégis a honvédparancsnokság a legnagyobb frivótlással én rám hivatkozott még pedig a tények csak ellenfeleivel.

Szerint azúv közléset remélve, vagyok a szerkesztőség igaz leve Nagyvárad, 1906. október 23.

Kolonicsky Tóder Ferenc.

Egy joghallgató tragédiája.

Elvágta a nyakát.

Móré Pál táblabíró gyászsa.

Nagyvárad, okt. 23.

(Saját tudósítónktól.) Megdöbbentő csapás érte ma Nagyvárad egyik legelőkelőbb családját, Móré Pál dr. táblabíró egyetlen fia, a tizenkét éves Pál tragikus módon önkérelmet vetett végé életének. A szomorú eset részletei a következők:

A tragikus véget ért fiatal ember a nagyváradi jogakadémia második éves joghallgató volt, délutánokint pedig L. Gy. Mór dr. ügyvédi irodájában dolgozott. Születi kollégái, hiába faggatták a buskomor, mindig szomorú fut, az állhatatosan elszakozott minden részvevő kérdészközött elű s nem engedett máshoz férközni senkit.

Többször gondolt az öngyilkosságra s a mikor olykor megszólalt, mindig a halálról beszélt.

Szülei, hogy fiuk bánatán enyhítsenek, elküldték őt édesanyja szülőhöz, Langer Károlyhoz, Kis Kőrösré Pénteken jött vissza Kis-kőrösről a fiatal ember. Megérkezése napján elég vidám volt, amit nagy örömmel tapasztalt rajta mostoha anyja. De egyszerre elborult az arca, anyja elé lépett és zavart beszédben majdnem kiáltva, pisztolyt, golyókat kért tőle, mert ő, ugymond, megöli magát. Réműten látta fia zavaros nézését az anyja, s sötét terveiről lebeszélte igyekezett őt.

Tartott is attól, hogy a fiu végrehajtja kegyetlen fenyegetését s ezért a pisztolyt elárta előle.

A fiu tognapelőtt betegségről kezdett panaszokodni. Kegyetlen hátgerinc fájdalomról beszélt, amiket nem képes elviselni. Ágyba fektették, Urvasa Fráter Imre dr. azonban nem találta nagy mérvűnek betegségét s inkább hipochondriát látott az ifju hajában. Betegségről írt a halálról beszélt és papot kért, hogy utolsó napjaiban megkönyebbüljön a lelke.

De ezt a kérését nem teljesítették, mert nem akarták az örökké szomorú fut a pap komor megjelensével még jobban megriasztani. Anyja kérdészközössége, hogy mi a baja, csak ennyit mondott:

— Kiskorósbm nagyapámnak mindent elmondottam, halálom után majd elmondja ő, többet nem mondok.

Ma délben az ebéd alkalmával, valami különösb izgalom nem igen látszott meg az ifjun, csak ebédután mondotta kis testvéreinek, ne menjek ma iskolába, maradjatok bányátok mellett, amikor az meghalt.

Az ebédőli terebenn, amikor senki sem volt jelen, zsebécével a nyakán könnyen megvágta magát. De érezte hogy a könnyű sebesülés nem fogja halálát okozni s azért a zsebécével jével betömte a sebet s hogy véres tervét könnyebben végrehajtsa, a szalomba ment, lit magára zárta az ajtót, pártalan lelkierővel s elszánt-sággal nyízálni kezdte nyakát úra. Oly nagy vehemenciával s kitartással vitte keresztül a boralmas műtétet, hogy fejt csak egy nagyon kevés izomrost tartja össze törzsével.

A tragikus esetre csak sokára jöttek rá a házbeliek. A szerencsétlen ifju anyja ugyanis az ebédőli helyiségében levő könyvszekrényből könyvet akart kivenni. A szekrény előtt egy papírlapot látott a földön fekvőben; a rendszerőt asszony el akarta távolítani, de nem sikerült. A papírlapot a tálhöz rögzítette az alatta levő sűrű vér. Móréné a vér láttára megdöbbent s rosszat sejtve,

fát kezdte keresni. Összekutatták az egész házat.

A kutatás már márt eredménytelen maradt, amikor a kutatók egyike a szalomba akart benyitni, de a belőlről beszélt ajtók elárultak, hogy mögöttük egy szomorú fiatal diét megrázó tragédiájának utolsó jelenése játszódott le. Azonnal lértak hoztak és a szalon üveg ablakon keresztül látták a vértócsa közepén szerencsétlen ifjut.

Az ifju tragédiája leirhatatlan rémületet és megdöbbentést keltet az egész hozzátartozói és a házbeliek körében.

Móré Pál táblabíró, aki jelenleg a zemlénmegei Tolcsván tartózkodik, táviratilag értesítették fia öngyilkosságáról.

Rémos tizhárali Hadházan.

Porráégett asszony.

A hosszúló szörnyeteg ártatlata.

Nagyvárad, október 23.

(Saját tudósítónktól.)

Boralmas, megrázó körülmények között mult ki tegnap hajnalban, Hajdu-Hadházan egy jómódú gazdamebernek a felesége.

Hajnali három óra tájban Gálost Imre háza, mely a város vége felé fekszik, hirtelen ismeretlen okból ki-gyulladt. A gazda Gálosi Imre nem volt otthon, mert az éjrt tanfánnyal töltötte.

A lángok már teljesen felborították a ház tetefjét, mikor a szomszédbeliek észrevették az esetet. Nem-szokás megkondult a vészharang is és minden épkező láb ember sietett az oldáshoz, mert a szeles időt és a körülötte levő nádas házak tűves-szélységét tekintve, tartani lehetett attól, hogy a lángok átsapnak a közeli házakra.

Lássan folytak az oltási munk-lakok, majd kivonult az ottani tűz-őrség és őriási erőfeszítéssel igyekeztek elnyomni a tüzet.

Már ekkor a tetőzet teljesen le-égett, sőt az egyik szoba mennyezete be is szakadt. Rémos, veltérőzik sikoltás kísérte a beomlást. A kint levőkben csaknem megfagyott a vér.

Szemleltek se volt arról, hogy valaki bent legyen a házban, azt hitték, hogy az egész család a tanyára ment. Az általános rémületet csak fokozta az, hogy bent a szobában, hol márt a mennyezet leszakadása óta minden égett, a lángok között megjelent egy női alak, kiben a jelenlevők Gálosi Imrénért ismerték fel. Az asszony csak pár pillanattal maradt állva aztán nyom-ban összeesett.

A tiltózkodó és a szomszédok őriási erőfeszítéssel igyekeztek a

Sukács Aladar fehérenemű specialista *olsbrangu kalap, uri divat és fehérenemű különlegességek üzlete*
FŐ-UTCA, az Orsolya-apókák uj bérpalotájában

f. hó jévegevel nyílik meg, amely üzlet bizonyára márt feltűnést fog kelteni minden körben.

szobába behatolni és kimenteni a szerencsétlen asszonyt, ez azonban minden igyekezetük dacára sem sikerült. Csak mikor nagysórára a tűz kidühögte magát, találak rá elzsenesedett holttestére.

Az esetről kiméletesen értesítették a férjét, aki mióta megtudta a szörnyű valót, állandóan félrebeszél, és csapás elvette az eszt. A debreczeni ügyészség és vizsgálóbírósgy nyomban megindította a vizsgálatot, mert valószínű, hogy bűntény forog lenn és hogy Gálosiék egyik haragosa gyújtotta fel a házat.

Kellemetlen „golyványéniék“

Megszakított házaspár.

Nagyvárad, okt. 22.

(S a j á t t u d o s í t ó n k í ö l)

A házassághoz, mint közutódomás dolga, fontos szerepet tölt be a — golyványéni, aki szerszámjával felzárja, toppan be a házába, ahol már éppen szükség van a golyványéni minden férj a közele tiszteletben részesíti és a legelőbb esetben az ő közlen jászart kéri ki, hogy honpolgár, vagy honpolgár legyen a világra lépő kisny. Különösen a fiatal házasság tekinteténél nagy tisztelettel. Az erdélyi katonaság házasságát azonban rettegéssel, vegyes érzelmekkel fogadják a golyványéni.

Egy ilyen, az ennést lakodalmat már régen megült idős házaspáról lesz szó az alábbiakban. Valaki, eddig még nem sikerült megmondani: ki legyen az, a bosszúgás furcsa módját ezalé ki a házaspár ellen. Az is lehetetleges azonban, hogy az egész nem egyéb, mint gonosz tréfa.

Ehhez a házaspárhoz, a férfi hatvanöt éves, az asszony . . . mondjuk: az élete dolga jóval túl van, már hecetek óta minden este beállít a golyványéni a kofák felszerelés. Minden este más golyványéni. A házaspár eleinte azt hitte hogy tőrésd van a dolgaiban és elutasította az újszülöttek első főorvosát.

Amikor pedig a kellemetlen látogatások megismélték, a házaspár sejteti kezdte, hogy valaki rendszeresen üldözi őket. Egyik este, amikor az egyik golyványéni bekopogtatott és felajánlotta szolgáltatásait, az asszony, hogy megmagyarázza, mennyire nincsen szükség golyványéni szolgáltatásra, ezeket a szavakkal mutatót rá fejté.

— Ez itt az uram. Nézzen rá és mondja meg maga, hogy szükség van-e magára. Különböző nézőn meg engem is.

De a látogatások csak nem maradtak, sőt rendszeresen ismétlődtek, minden este más-más golyványéni jött el a táskával kezében. A férj már haragudni kezdett a az egyik derék asszonyt kemény szavakkal utasította el.

— Takarodj! kiáltotta. Menjén, mert kidobom.

— Kérem, menegedőstől a szűléssző, engem feláradélek te.

— Megy mindjárt innen! pattant fel a férj és kiutasította a nő.

Tegnapelőtt este ismét eljött az

egyik szűléssző. A férj már az agyában felkelt.

A golyványéni pukkoltit vágott, mikor belépett a szobába és díszkért, mikor szűlésszőt az.

Hol van a nagysórá? Kérdjük el hamar a dolgot, mert most jó sokáig szenvedni fogunk a férjnek.

Több sem kellett a férjnek. Mint megszébbest vad ugrott ki agyából lekapta a falról vadászgyeget és lelovással fenyegette a halálra rémült szűlésszőt, aki hanyat-homlok rohant el.

Tegnap délelőtt a megszakított férj elment a rendőrségre és szinte sírva panaszolta el a dolgot az ügyreles rendőröknek, egyuttal tanácsot is kért tőlük, hogy mittevo legyen? A rendőrtiszviselő megvárta a fűlésszőt, de tanácsot nem szolgáltatott: A férj pedig feljelentette az ismeretlen bűszűlésszőt.

H I R E K.

* **Az ültet-ültet.** Minden józölési ember tartás orra elő zsebkendőjébe. Székesfehérváron és környékén. Neutrághon egyikkorat harc folyt a Sas Éde lapjánlag egy állítólagos orvosi közelesegmegszámlás körül. Dr. Ullmann Béla orvost kiátkozni akarta a róla elerzett hírekért, a eszt egy nyilatkozatot küldött be a közérdeklőttyben az esztet ügy szerkesztőségéhez. A nyilatkozatot leközölték, amint közeleseg is minden szerkesztőségnek. Imda a szerkesztés néhny nap mulva egy harminc koronás számlával tette tisztelettel a nyilatkozat tervénd. Ullmann dr. természetesen megfoglpetve látta ezt a nem éppen sterilizált eljártat a megtagadta a számla kifizetését. Sas Éde pártól, a jártárolásig azonban elutasította keresetét, kimondván, hogy ilyen esetekben nem lóvén szokásban a közérdeklőtty közleményekét megfizetni, tehát Ullmann Béla dr. sem közelezhető lóvetésre. Igaza van a jártárolásának. Böles híró, igaz híró, mondjuk mi is az islelele. Egyre azonban talán mégis téved. Lehet — nem állítjuk, csak úgy gondoljuk — hogy Sas Éde még közérdeklőtty közleményekét is elfogadja a csevegő aranyat vagy a zizegő hangját, sőt talán még egy kopogó öt koronás is.

* **Rákóczi — törvény.** R i m. letr Károly polgármester ma becsütötte ki a meghívót arra a közgyűlésre, amelyet a városi törvényhatóság szeptember 27-én, délelőtt 11 órákor Rákóczi Ferenc fejedelem emlékműzete tart. — Szemrecsényi és Radu püspökök értesítették a polgármestert, hogy ugyan e napon ünnepi misét mondanak Rákóczi hazahozatala alkalmából a püspöki székesegyházban.

* **A gyámpénztár felülvizsgálása.** A helygymnáziumból ma érkezett le Nagyvárad városához a gyámpénztár számadásainak átvizsgálásáról szóló jelentés. A gyámpénztár teljesen rendben találták a miniszteriumban s utasították a tanácsot, hogy gondoskodjék a hírtalálók behajtása ügyében.

* **Rákóczi ünnepegy.** A községi polgári leányiskola tanulói lelkesen készülnek megünnepelni Rákóczi halmvainak diadalmas hazatérését. Emlékünnepélyt rendeznek október 27-ikén délelőtt fél 11 óra-

kor, az iskola helyiségében. Az ünnepegy műsorára a következők: 1. Himmusz. Éneki a dalkör, 2. II. Rákóczy Ferenc élete: előadja Lakatos Klára IV. o. t. 3. Jaj régi szép magyar nép. . . Régi Kurucdal. Éneki a dalkör, 4. Rákóczi Ferenc Rodaton Váradi Antalló: szavalja Sarkadi Klára IV. o. t. 5. Nagy mátyási síron. . . Rákócziért a hazáért. . . Belezanyitól: éneki a dalkör, 6. Nagy Rákóczi Ferenc. Herczeg Ferencől: előadja Sulyok Gizella III. o. t. 7. Te vagy a legény. . . régi Kurucdal. Lóra Kuruc, lóra. . . Endrődi:Belezany: éneki a dalkör, 8. Rákóczi bucsuja. Néphalála szavalja Szilágyi Erzsébet III. o. t. 9. Rákóczi visszatérése. Előadja Belezany Annus II. o. t. 10. Mit bucsulok. . . Régi Kurucdal. Mit bucsulok. II. Rákóczi a határán. Endrődi Sándortól: szavalja Debreczeni Margit I. o. t. 12. Rákóczi induló. Éneki a dalkör.

* **Merénylet a spanyol király ellen.** Madridból táviratozta tudósítónk, hogy a spanyol király ellen újabb merényletet kíséreltek meg. Azon az után, amelyen automobil-kirándulás után vissza kellett volna térnie, drótot helyezt át. Az automobilok teljes sebességgel vágattak a drótnak — a király automobilját kivéve. A király ugyanis elmaradt a társaságtól. A drót többeket megsebesített. Azonkívül néhny revolverlővést is irányozták a titkos merénylők az automobilokra, de kárt senkiben sem tettek.

* **Beiratások.** Az iparskola tőli tanfolyamának beirataisi I. év okt. 26-31-ig eszkozöltek s a tanítás nov. 15 én veszi kezdetét. Az igazgatóság felhívja az építő iparral foglalkozó mestereket, hogy tanulóikat a jelzett idő alatt multatlatlanul beirassák, mert ellenkezé esetben a mulasztók az ipartörvény megfelelő §-a értelmében 400—400 koronáig terjedő pénzbírsággal büntetettnek. A beiratások mindnap d. e. 11—12 ig, d. u. 4—9-ig tartanak az iparskola helyiségében (N.-Piac-tér, közs. polg. iskola).

* **A katonaséletről a halálba.** Afg mulik el nap, hogy a katonai kegyetlen szigorúság áldozata ne lenne. A legújabb áldozat Tékli Sándor debreceni 39-ik gyalogezredbeli közkatoná, aki egy szabadságra szűlehez Püspökföldnyiba utazott és ott követte el végetes tetteit, siven lölte magát. Tegnap reggel kellett volna Tékinek visszatérni Debrecenbe. A századparancsnokság a katonas elmaradásában szökést vélt látni és távirat uton kereste meg a püspökföldnyii csendőrsőrt, a honnan csakhamar megérkezett az öngyilkosság híre. Tékli nem tudta megválni a katonaséletről és ezért követte el öngyilkosságát.

* **Orisai pénzhamisítás.** A magyar kincstár körülbelül 200.000 koronával károsította meg egy kitűnően szervezett hamispénztérő banda. Brassóban és környékén már régen figyelmestette lett a hatóság, hogy sok hamispénz van forgalomban. Különböző hamis ótvén és husz koronásokat találtak özönével. A banda

Gyngénye 200.000 korona értékű papírpénzt akartott jobb módu parasztagdalmak szétkelténi. A szétkeltéshez szükséges anyagok beszerzésé közben a csendőrség emberei rajtok ötöttek és a hamisító bandát lelopatták. A csendőrség a tettesek és bűntársak neveit és a zetteket a vizsgálat érdekében még nonn árulta el.

* **Tolvaj gróf.** A bolgna rendőrség a napokban lopás miatt letartóztatta a 95 éves Lambertini gróf grófot. A fiatal gróf az 65-éves, híres Lambertini család reményteljes saria, melynek egyik tagja XIV. Benedikt néven a pápai trónon ült. Az 50k azonban igen köznyomdén gazdálkodtak a családi vagyonnal úgy, hogy Guido gróf utazónak lépett be egy ékszereszehez. A gróf ur azonban pillanymai pénzszarvarban elzsongosította a réz bízott ékszerket 5000 lírárd, sőt főnöke kerékpárját is eladta. A bolgna rendőrség az ékszerész fejletésére a grófot, tekintet nélkül őseire és nemességére; letartóztatta. A börtönben a gróf ur éltetőlti kaskakulorokelőzős pápa ősapjának és többi dicső őseinek szellemével, a földi javak mulandóságáról és a végetezes ékszerlopásról társalaghat.

SZINJÁTÉK.

—

—

—

Szerda: Vig Özevy.
Csütörtök: Barocart.
Péntek: Vig Özevy.

Szombat: Rákóczi fia (itt először).
Vasárnap: Rákóczi fia (másodszor).
Hétfő: Rákóczi fia (harmadszor).

Rákóczi fia Rákóczi Viktor-nak új című drámáját mutatja be a „Szigligeti-színház“ október 27-én. II. Rákóczi Ferenc halmvainak hazaszállítása alkalmából, a nagy fejedelm emlékeztére. A darab íránti erdőkölösödés fokozza az körülmény, hogy eddig magyar színpadon nem adták a budapesti Vígsházában is azon a napon lesz a premierje, amikor a nagyváradi közönségnek bemutatják. A színház szereplő és műszaki személyzetét állandóan foglalkoztatják az előadás előkészületei.

LEGUJABB.

A meggyalázott Rákóczi.

Budapest, okt. 23. Kassáról jelentik: A kassai hatodik hadtest parancsnoksága ma bizalmas rendlethen megiltotta a tiszteleken, hogy a bujdosók leszármazottainak kivételével, bárki is résztvegyen a Rákóczi temetésén. A legénység az önépesség tartama alatt nem mondulhat ki a kaszárnyából. Az eszt mindentelős órási felhőborodást keltett.

Goluchowsky utóda.

Budapest, okt. 23. Bécshől jelentik: A lemondott Goluchowsky külügyminiszter helyére udvari lakókben teljes határozottsággal a h

renthal báró, szentpéteri asztrák-magyar nagykövetet jelölik. Abrenthal a király különkhalgatáson fogadta.

KÖZGAZDASÁG.

Nagyvárad gabona-árak.

Lakatos J. József cég jelentése.

Az idet irányzata: lantya.

Buza	12,80—13,40
Rizs	10,60—10,80
Zab	12,20—12,80
Uj árpa	11,40—11,60
Uj Tengeri	8.—8,20
Ó tengeri	—

REGÉNYCSARNOK.

A csoda-ember.

Francia regény.

31

— Nini, gondolta Rosamour, — a szobrot nem is emlegettek és az nap jelent meg, amelyen a bácsi el-
tűnt. Bizony tehát, hogy a ládában a szobor rejlett, de hova lehetett eredetileg?

— Ön bizonyára tudatta Grillard urald ócska elhítségét? — kérdés-
ködött tovább.

— Nem, uram, eszembe sem jutott. Én őt személyesen nem ismerem és ő sem kívánt velem megismerkedni.

— Ön tehát nem is tud róla azóta?

— Biz én nem. Mikor a múlt napokban itt járt a segéd, Pileseche ur, tudakozdátam utána ő azt felelte, hogy a szegény öreg ur nagyon rosszul van már.

— Nos, asszonyom, — mondá a titkos rendőr. Innepélyes hangon, minden szót megnyomva, — én újabb hírt mondhatok: a ház, melyben nagybátyja lakott, tegnap leégett és Grillardur elűnt.

— Megégett? — kérde Bémolinsanté meglepett és elszörnyedve. Rosamour élesebben megfigyelte arát.

— Nem hiszem.
— De mi történthetett? Grillard ur nagy beteg volt és nem hagyhatta el szobáját? elrohanták volna őt?
— Minden eshetőség feltehető.

Kik Grillard ur örökösei?
— Férjem és Sophie nevű unokahuga, ki zárdában neveltetik, — felelt Bémolinsanté habozás nélkül. Őn tehát azt hiszi, hogy tolvajok . . . ?

— Nem hiszek semmit, asszonyom, hanem azt utköthetnek tovább ön előtt, hogy a rejtélyes elűnés, mely öszoceks férje és Pileseche szökésével, igen komoly gyanura ad alkalmat.

— Uram, ön elhímt. Olyan komolyan beszélt . . . Mi történt, az is-
tendét? Bizony gyanu merült fel?

A fiatal asszony szavaiól kérdett az ósárteget, a tettestet nem lehetett volna oly tökélyre vinni.

— Nem tettelek fel p. o. hogy férjének és a segédnek része legyen az öreg ur elűnésében? kérdete a rendőr szavának hatását kelteve.

— Nem értem, — felelt Helene észinte naivtással.

— Bémolinsanté ur meglepettágra nagybátyját december 31-én. Ez talán valami gyanus meggyezéssel fogadta, szótvalás következt, férje indultas, túrelme elhagyta és dühben . . .

— Elég, uram, halgasson. Feltévesz sárto rám néve, nem juthetem,

hogy ilyen vádat emeljenek férjem ellen.

A fiatal nő felállt és méltósággal nyújtotta ki kezét elutasító mozdulattal. Rosamour nyugodtan ülve maradt és közönys hangon folytatta:

— Ne igassza föl magát, asszonyom! Bistva vádja ugy sem lehetne meg-
vesztő halgatású válaszlón. Én nem vádolok, én csak megmutatom a ve-
szélyt, ezzel szembe kell szállni és az ellenséggel bátran harcolni.

— Férjem gyilkos!
— Akaratlanul.

— Nem, uram, az lehetetlen, ön beszédk . . .

— Ne vádoljon engemet; é föltevés nem tölem ered. Én teljesen részrehajlatlanul keresem az igazságot. Önnek, ki meg van győződve férje ártatlanságáról, önnel kötelelég, hogy azt be is bizonyítsa, azért kérem segítségét. Hogy vételekdi ön e rejtélyes ügyről?

(Folyt. köv.)

Apró hirdetések.

Aki mint könyvelő, segéd, munkás vagy bármely más minőségben állást keres, házal, földet, szállót, zongorát, cimbalmot, bútor vagy holmit el akar adni, vagy lyneket venni

Aki elnyögy üzleti ószoceksöt akar kötni

Aki kereskedelmi cikkekre, ipari termé-
nyekre vevőket keres

Aki ismeretsegét akar kötni

Aki hástát bérbe akar venni vagy ki akar adni

Aki ócsa pézseköltsöt akar felvenni

Aki közölni akar valakivel valamit (és ehhez vagy félbeszerez)

Aki biztos eredményt

ér el, ha az

„E L O R E“

apró hirdetési rovatát igénybe veszi.

Kesével közzételet és biztos sikerrel ér el **Próbájára meg** mert ha csak egy kicsit írnak, megdolgozik, okvetlenül rájön arra, hogy **önnek is van hirdetni valója.**

Minden szó egyszeri beiktatása csak **négy fillér.**

Szegényeknek és állásnévelők ingylen. munkásoknak

Kökusz szőr 5 kilós postacsomag 8 K 70. Kicsinyben legutá-
nyosabbban 1200 fillér, füstölt hus-
félék, **halfröccsenek,** házipecseny, túszor fark.

Kínafűtől főt pállóba, anadali borok, csaszeg szőlő, Gyomorajósoknak karál-
ital helyisé: **STERE ROMA-nak,** Nagyvárad, Nagypiac-tér. 101

Csak rövid ideig

Duo-or-órársítás rendkívül ócsa árban, a Fekete-Sas épületben Kossuth Lajos-u.

Csak november 1-ig.

Egy **három** és egy **nagy szobára** ural lakos november 1-étől kezdve. Telky-utca, Weintraub-házban.

Feltűnő ócsa árban elrusztok pár száz reform fűzőt, melyeket egy keloz-
lított üzletelő megvásároltam. Füzesszweg Roza.

Apró hirdetések felvételnek

Árterjesztés: Nagytelek u. Weintraub Mór; Szé.-László-téren; Berkes Mór, Kocszváru-utca; Huszár Adelf fiók kiadchvatálóban, ahol lapunk egyes számai is állandóan kaphatók:

1802—1906. számban.

Árverési hirdmény.

Alulírott kiküldött bíróségi végrehajtó emmel közli hírdmény, hogy a nagyvárad kir. ügyészségnek 1906. évi 21778. P. számu végzésével dr. Tóth Ferenc ügyvéd által képviselt vb. Birinföld Mór ócsdötmege-
hez feláruztott 700 hect. 80 állart kivé-
zővel a fenti számu végzésé folytán az árverés elrendeltetve Nagyváradon, tör-
vényvádi palota árverési helyiségben
létesülő megvásárlásra határidővel 1906. év november hó 12. napján délelőtt 10 órája tüzetik ki, mikor a fent említett követelések azon meggyezéssel, hogy azok fennállásuk és behajthatóságáért a csodöt-
mege felöltséget nem vállal, a legfőbb ügyészség képzépzézésé mellett, szükség esetén becsaron alul is el fognak adatui
Kelt Nagyváradon, 1906. évi október hó 22. napján.

Csathó Jenő,
kir. bír. végrehajtó.

Gyors és pontos kiszolgálás!

GROSZ ADOLF

minta cipész-üzlet
NAGYVÁRAD,
Fő-utca, Bazár-épület, Telefon 571.

Van szerencsém a n. é. közön-
ség széles tudomására hozni,
hogy üzletemet teljesen meg-
nagyobítottam. Raktáron tartok
mindenféle

férfi női és gyermekcipőket
ugyszinte mérték utáni rendelé-
sek 48 óra alatt elkészítetnek,
fájós és érzékeny lábakra
különös gond fordítottuk javítá-
sok elfogadtatuk.

Tisztelettel **GROSZ ADOLF**
cipész-mester.

„Márosi és vidéki telefon 571.

Első nagyvárad-i cipő- és csizmagyár

Moskovits Farkas

és Társa

Ajánlja elsőrendű kézzmunka

cipő- és csizma

készítményeit.
Nagyvárad, Kossuth-u 4.
(volt rendőrség.)

VERŐ EDE

könyvnyomdája
és papirkészítője
NAGYVÁRAD, Kossuth-utca 12.
Telefon szám 924.

Modern írógépek berendezések

ráktára.

NYOMTATVÁNYOK

izlésesen készítettnek.

A Fekete Sas szálloda épü- letének lebontása folytat

óra-ékszer- és látszer- üzletem,

óra javító műhelyem

Fő-utca, orsolya-zárda épületbe
helyeztem át.

Szilágyi Géza és Társa.

Dr. POLITZER JAKAB

sanatoriuma és vizgyógyintézete
Nagyváradon Szilágyi Dezso-u. 7.

Begrő és bennlakó betegnek
egés éven át nyitva.
Külföldi gyógy eredmények.
Állandó orvosok felügyelt. Ócsa árak.
Penzio naponta (lakás és ellátás) 6 és
7 korona. — Prospektusát és felvá-
gósátat szádgi.

Dr. POLITZER JAKAB,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Hirdetmény.

Biharmegyei Takarékpénztár zálogostálya

e hó 24-én

árverést tart.

Felkérletnek a zálogjegy birtokosok a tárgyak rendezésére.

Biharmegyei Takarékpénztár.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

ertesíti a n. érd. **izzólámpa körtékelt** tart raktáron 3. legfeljebb közönbséget, hogy **izzólámpa** 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. — **A sima izzólámpa** ára darabonként 72 fillér, homályos (mat), színes fényképező-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kaptat áron kerülnek vándáran. Ugyancsak kaphatók **neon-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1,5 watt fogyasztással.

Csülárók **izzólámpa** eredeti gyári árak ivilámpák és **villamos motorok** mellett kapható.

A villamos mű igazgatósága elvállja

villamos világitási

és erőtveit berendezések felszerelését, bővítést, átállítást, javítást, ivilámpák beiktatást, hozzávaló szerszámok szállítást herakaszt és minden e számba vágo munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megjelölt engedmény. — Kétszégvetés ingylen.

Küldje az „Előre“ hitelegkötő vállalat.

Nyomatott Laszky Armin könyvnyomdájában Nagyváradon.